

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek vedoucího)

Práci předložila studentka: Barbora Krempaská

Název práce: Karpatský Němci a Slováci v Slovenskom národnom povstaní: koniec stáročného spolunažívania

Vedoucí práce: prof. PhDr. Jaroslav Kučera, CSc.

1. **OBSAH A CÍL PRÁCE:** Práce se zabývá osudem jedné z důležitých historických národnostních menšin na Slovensku v době druhé světové války a bezprostředně po ní a zkoumá, kdy se vztah většinové slovenské společnosti k této menšině, který autorka charakterizuje jako do té doby v zásadě nekonfliktní, proměnil na přinejmenším lhostejný a v horším případě až nepřátelský; slovenská politika se bez výhrad připojila k původně výlučně českému projektu nuceného vysídlení německé menšiny a slovenská společnost toto řešení akceptovala. Jako kritický moment proměny vztahu Slováků a k německé menšině autorka oprávněně identifikuje období Slovenského národního povstání, kdy v očích slovenské společnosti došlo ke ztotožnění karpatských Němců s německou, původně hegemoniální, ale nově i okupační mocí a jejím potlačovacím aparátem. Jak autorka ukazuje, zčásti neprávem, neboť s politikou nacistického Německa se identifikovala jen část (byť patrně větší) karpatoněmecké komunity, skupiny karpatských Němců ovšem bojovaly i na straně slovenských povstalců. Autorka zdařile ukazuje, že na vnesení prvku brutálního násilí vůči karpatským Němcům měly významný podíl sovětské partizánské jednotky, které na přítomnost domácích Němců reagovaly na základě jiné historické zkušenosti. V rozjitřené atmosféře povstání a vzhledem k rostoucímu pocitu ohrožení při postupném oklešťování povstaleckého území pak již byl jen krok k prvním legislativním opatřením proti německému obyvatelstvu, které přijaly povstalecké orgány. Poválečné protiněmecké (a protimaďarské) zákonodárství pak na tuto praxi jen navázalo.

2. **VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ:** Autorka si vybrala téma, které sice nemůžeme označit jako nezpracované, nicméně které v historické literatuře nepatří právě k frekventovaným. Jejím výrazným vkladem je solidní analýza situace německé menšiny i eskalace nepřátelství většinové slovenské společnosti v době povstání, k níž využila i řadu publikovaných pramenů, mj. i z provenience karpatoněmeckého krajanského svazu. Dobře zvládla i nejednoduché vylíčení situace povstání, kdy do lokálních dějů vstoupila celá řada aktérů, slovenští (a zčásti i němečtí) povstalci a sovětsí partyzáni na jedné straně a německá ozbrojená moc, ozbrojené síly oficiálního slovenského režimu a v neposlední řadě dobrovolnické sbory karpatských Němců na straně druhé, z nichž každá agitovala v odlišných souvislostech a začasté s různými cíli.

3. **FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ:** Po formální stránce je práce zpracována na požadované úrovni a nelze jí nic zásadního vytknout; autorka jen mohla zarovnat do bloku i poznámky. Práce je napsána čtivým a současně kultivovaným stylem.

4. **STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE:** Můj celkový dojem z práce je velmi pozitivní, silnou stránkou je samostatný přístup ke koncipování tématu, které probíhalo v nejednoduchém, ale nakonec zdařilém procesu hledání.

5. **OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):** Za příčinu českého, často brutálního přístupu k Němcům v poválečné době se v literatuře a publicistice někdy uvádí špatné svědomí části společnosti, že se jen nedostatečně nebo až pozdě postavila nacistické nadvládě. Lze i za příčinu proměny slovenského vztahu ke karpatským Němcům považovat jistou kocovinu z několikaleté, v zásadě nerušené spolupráce s nacistickým Německem, mj. i při řešení židovské otázky?

6. **DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA**

Práce splňuje, a to na nadstandardní úrovni, všechny nároky kladené na FSV UK na kvalifikační práci tohoto typu, doporučuji ji proto k obhajobě a navrhuji ji klasifikovat stupněm A (výtečně).

2. 6. 2019

Jaroslav Kučera